

УДК 373.2:78:37.042.2:376.3:37.018.43

DOI: [https://doi.org/10.63437/3083-6433-2026-1\(36\)-10](https://doi.org/10.63437/3083-6433-2026-1(36)-10)

Ярошенко Інна, доктор філософії з педагогічних наук, вихователь-методист ЗДО «Ромашка» Глеваської селищної ради, с-ще Глеваха, Київська обл., Україна	Yaroshenko Inna, PhD of Pedagogical Sciences, Methodologist of the Preschool Education Institution "Romashka" of the Hlevakha Settlement Council, Hlevakha, Kyiv Oblast, Ukraine
---	--

 <https://orcid.org/0000-0002-3510-3806>

Федоришин Василь, доктор педагогічних наук, професор, декан факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського, Український державний університет імені Михайла Драгоманова, Заслужений діяч мистецтв, Народний артист України, м. Київ, Україна	Fedoryshyn Vasyl, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Dean of the Anatolii Avdiievskiy Faculty of Arts, Mykhailo Drahomanov Ukrainian State University, Honored Art Worker of Ukraine, People's Artist of Ukraine, Kyiv, Ukraine
--	--

 <https://orcid.org/0009-0006-4153-6129>

РОЗВИТОК ВІДЧУТТЯ РИТМУ В МУЗИЧНО ОБДАРОВАНИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ЗАСОБАМИ ЛОГОРИТМІКИ В ЦИФРОВОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Анотація.

У статті обґрунтовано значення логоритміки як ефективного засобу розвитку психомоторних функцій і відчуття ритму в музично обдарованих дітей старшого дошкільного віку, зокрема в умовах дистанційного навчання. Розкрито взаємозв'язок музики, руху та слова як чинників стимуляції нейродинамічних процесів, координації, мовлення та когнітивної активності. Приділено увагу впровадженню методів біоенергопластики та ігрової гимнастики для гармонізації когнітивного та фізичного розвитку особистості. Визначено поетапну структуру онлайн-заняття та педагогічні умови його результативності з урахуванням психофізіологічних особливостей дітей покоління Альфа. Доведено, що системне поєднання музично-ритмічних вправ у віртуальному просторі сприяє не лише музичному зростанню, а й успішній соціальній адаптації та творчому самовираженню обдарованих вихованців.

Ключові слова: музична обдарованість; діти старшого дошкільного віку; відчуття ритму; логоритміка; дистанційне навчання; покоління Альфа; біоенергопластика; психомоторний розвиток.

DEVELOPING A SENSE OF RHYTHM IN MUSICALLY GIFTED PRESCHOOL CHILDREN THROUGH LOGORHYTHMICS IN A DIGITAL EDUCATIONAL ENVIRONMENT

Summary.

The article substantiates the significance of logorhythmics as an effective and innovative pedagogical tool for developing psychomotor functions and a sense of rhythm in musically gifted older preschool children in the context of the need to implement the educational process in a distance learning format. The relevance of the study is driven by the rapid digitalization of the modern educational environment and the need to adapt traditional approaches to music education to new conditions of instructional organization and to the cognitive profile of Generation Alpha.

The interconnection of music, movement, and speech is revealed as a fundamental functional triad that stimulates complex neurodynamic processes, enhances physical coordination, improves articulation and speech production, and intensifies overall cognitive activity. In this context, rhythm is considered not only as a component of musical ability but also as a basic biological mechanism that ensures neural synchronization, temporal information processing, and holistic personality development.

Special attention is paid to the strategic implementation of bioenergoplastic exercises and game-based gymnastics, which contribute to harmonizing cognitive and physical development, regulating muscle tone, and forming fine and gross motor coordination under conditions of digital mediation. The article presents a detailed step-by-step structure of an online logorhythmics lesson consisting of preparatory, main, and concluding stages. Each stage is functionally oriented toward activating sustained attention, developing rhythmic perception, and ensuring the necessary psychophysiological stabilization after intensive mental workload.

Key pedagogical conditions for the effective implementation of classes in a virtual format are identified, taking into account children's limited attention span, their emotional sensitivity to multimedia content, and their responsiveness to various digital stimuli. The results indicate that the systematic integration of musical-rhythmic exercises in a virtual environment contributes not only to musical development but also to successful social adaptation, emotional engagement, and creative self-realization of gifted preschool children in the modern digital educational space. Such a comprehensive approach ensures the realization of a child's creative potential by combining traditional music education with the requirements of 21st-Century pedagogy.

Keywords: *musical giftedness; older preschool children; sense of rhythm; logorhythmics; distance learning; Generation Alpha; bioenergoplastic exercises; psychomotor development.*

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку педагогічної науки характеризується пошуком інноваційних підходів до виховання та навчання, що зумовлено стрімкою цифровізацією освітнього середовища. Динаміка розвитку та формування особистості характеризується множинністю специфічних рис, серед яких особливе місце посідає психомоторний розвиток. Важливим показником фізичного та розумового розвитку дітей старшого дошкільного віку є стан їхніх психомоторних властивостей. Цю дефініцію можна тлумачити як сукупність специфічних здібностей, що ґрунтуються на морфологічних і психофізіологічних особливостях організму, які сприяють злагодженому виконанню рухових дій і дають змогу з більшою точністю та меншими зусиллями виконувати рухи.

Запорукою успішного розвитку рухових і розумових здібностей дитини є розвиток її психомоторної сфери. У цьому контексті відчуття ритму є однією з найважливіших складових, які активно закладаються в дошкільному віці. З огляду на це, зазначимо, що розвиток відчуття ритму в старших дошкільників постає не лише важливим елементом системи музичного виховання, а й детермінантним чинником загального психомоторного розвитку дитини. Оскільки ритм тісно пов'язаний із загальною координацією рухів і когнітивними процесами, його формування покращує моторні навички та сприяє більш злагодженій роботі нервової системи, що у своїй сукупності забезпечує гармонійне становлення особистості. Особливої гостроти це питання набуває в роботі з музично обдарованими дітьми, високий творчий потенціал яких потребує специфічного методичного навантаження та підтримки, що стає особливо актуальним в умовах дистанційного навчання.

Специфіка окресленої проблеми ще більше посилюється за взаємодії з контингентом вихованців покоління Альфа, чия ідентичність формується під впливом тотальної цифровізації. Оскільки для представників цієї вікової категорії цифрові інструменти та віртуальна взаємодія є невіддільними складниками життєвого середовища, виникає об'єктивна потреба в адаптації традиційних педагогічних методів до їхніх запитів. Когнітивна сфера дітей даної генерації зорієнтована на інтенсивне сприйняття мультимедійної інформації, що вимагає від педагога пошуку нових інтерактивних форм навчання.

Мета статті полягає в теоретичному обґрунтуванні та розкритті методичних особливостей розвитку відчуття ритму в музично обдарованих дітей старшого дошкільного віку засобами логоритміки в цифровому освітньому середовищі, зокрема через інтеграцію музики, слова та руху з використанням методів біоенергопластики та ігрогмнастики в умовах дистанційного навчання.

Аналіз актуальних публікацій. Проблема розвитку психомоторних функцій через музично-ритмічну діяльність була предметом вивчення багатьох дослідників. У наукових працях підкреслюється, що рух під музику є природним способом самовираження дитини, який стимулює розвиток нейронних зв'язків. Фундатор системи ритмічного виховання Еміль Жак-Далькроз довів, що музичний ритм має тілесну природу, а свідоме керування рухами під музику сприяє гармонізації нервової діяльності та розвитку інтелектуальних здібностей вихованця [1]. У межах сучасних концепцій музичної обдарованості відчуття ритму постає як структуроутворювальний компонент, що забезпечує розгортання музичної діяльності. Це твердження знаходить своє обґрунтування у фундаментальних наукових розвідках Я. Вишпінської [2] та Т. Лісовської [3], які акцентують на тому, що здатність дитини сприймати, диференціювати та репродукувати складні ритмічні малюнки безпосередньо зумовлена архітектонікою нейронних зв'язків у головному мозку. Розвиток цих зв'язків є підґрунтям для успішної академічної підготовки, оскільки ритм допомагає дитині структурувати інформацію, активізує пізнавальну діяльність і стає платформою для гармонійного творчого самовираження. Дослідники підкреслюють, що нейродинамічні процеси, які стимулюються ритмікою, сприяють кращому засвоєнню навчального матеріалу завдяки синхронізації роботи різних часток мозку.

Діяльнісний підхід, що є пріоритетним у дошкільній педагогіці та лінгводидактиці, спрямований на всебічний розвиток дітей та їхню підготовку до школи. Це узгоджується з науковим розумінням широкого спектру дитячої діяльності, який охоплює трудову, навчальну, дослідницьку, мовленнєву, творчу та мистецьку сфери. Згідно з науковими дослідженнями, концепція синкретичності дитячої творчості залишається актуальною, особливо в старшому дошкільному віці, коли, попри диференціацію художньої діяльності, зберігаються інтегративні зв'язки та взаємопроникнення між її різними видами. У різноманітних формах художньої діяльності, де предмети та зміст можуть варіюватися, мовлення, зокрема його естетична складова, відіграє ключову роль. Це зумовлено надзвичайно важливим значенням мовлення в житті людини, що супроводжує кожен етап творчого процесу: від задуму та пошуку шляхів його втілення до контролю та оцінки результату. Причому діти виявляють креативність у власному мовленні, натхненні творами мистецтва, що викликають естетичні почуття та переживання. Емоційно насичене, естетично забарвлене мовлення збагачує, спрямовує та стимулює творчі прояви дитини, що не обмежуються вербальним вираженням. Водночас художня діяльність позитивно впливає на розвиток зв'язного монологічного мовлення, збагачуючи емоційний і чуттєвий досвід. У сучасній педагогіці виокремлюють декілька типів художньо-мовленнєвої діяльності, серед яких провідну роль відіграє музично-мовленнєвий, пов'язаний з вербалізацією музичних образів, що сприймаються або відтворюються дитиною в різних формах музично-ритмічної активності [4].

Не менш значущий вплив має логоритміка і на розвиток відчуття ритму у дітей. Здатність активно переживати музику через рухи, відчувати емоційну виразність ритму та точно його відтворювати, є сутністю музично-ритмічного чуття, що є ключовим складником музикальності [5]. Це дає змогу визначити відчуття ритму як здатність дитини відчувати, розуміти та відтворювати ритмічні структури, гармонійно синхронізуючи рухи, звуки або дії відповідно до певного темпу чи музичного такту. Ця якість є надзвичайно важливою для розвитку музичних здібностей обдарованих дошкільників, яка часто проявляється не лише в музиці, а й в малюванні, інших формах творчої діяльності, де необхідні злагодженість та систематичність.

Результати вивчення наукового доробку та узагальнення власного практичного досвіду свідчать про високу доцільність впровадження логоритмічних підходів у систему музичної

діяльності обдарованих дітей старшого дошкільного віку. На сучасному етапі спостерігається тенденція до розширення сфери застосування логоритміки: вона функціонує не лише як автономний корекційний інструмент у межах реабілітаційних програм, а й успішно інтегрується в загальну структуру музичного виховання дошкільників. Синтезуючи у собі дидактичний і терапевтичний потенціал, логоритміка виступає дієвим важелем для формування музично-ритмічних здібностей і сприяє ефективній соціальній адаптації вихованців у середовищі закладу дошкільної освіти.

У наукових розвідках О. Шостак логоритміка трактується як специфічна корекційно-розвивальна технологія, в основі якої є органічне поєднання музичного, рухового та мовленнєвого компонентів. Метою таких занять є комплексне розв'язання освітніх, оздоровчих і корекційних завдань, що забезпечує всебічний розвиток дитини через одночасну активізацію її когнітивної, емоційної та фізичної сфер. Практичне застосування ритмізованих вправ та ігрових завдань, де музика, рух і слово виступають як єдине ціле, дає змогу суттєво вдосконалити ритмічну перцепцію, координаційні можливості, а також стимулювати мовленнєвий розвиток та формування правильної артикуляції [6].

Згідно з висновками Ю. Рібцун, логоритміка є універсальним інструментом системного впливу на особистість дошкільника, що охоплює психоемоційний, музично-ритмічний, лікувально-оздоровчий, соціально-компенсаторний та естетико-виховний аспекти. У більш вузькому методичному розрізі логоритмічний вплив сприяє не лише вдосконаленню артикуляційної моторики, а й інтенсивному розвитку фонематичного слуху, когнітивних процесів (уваги, пам'яті), регуляції м'язового тону та витонченого музично-ритмічного відчуття [7]. Значущість ритмічного та логоритмічного компонентів як визначальних чинників розвитку особистості також підкреслено в працях Л. Федорович [8], І. Кучерак [9] та Ю. Рібцун [7].

Виклад основного матеріалу. У процесі логоритмічних занять педагог здійснює комплексний розвиток дитини, використовуючи методи, спрямовані на формування психомоторних навичок (ритміко-гімнастичні вправи, розвиток просторової орієнтації, відчуття часу, кінестетичного усвідомлення, регуляцію емоційного стану та адекватну експресію). Окрім того, освітній процес інтегрує культурну спадщину людства, забезпечуючи як репродуктивну, так і продуктивну діяльність дитини. На заняттях широко застосовуються твори українських та зарубіжних авторів, зокрема, казкарів, поетів, музикантів та митців, а також вправи, що стимулюють самостійну діяльність дитини та порівняльний аналіз власних дій з еталонними зразками.

З огляду на те, що логоритміка є комплексною методичною системою, що ґрунтується на поєднанні руху, музики, сюжету та слова, ми поділяємо наукову позицію, що провідним напрямом її реалізації в педагогічній діяльності є інтеграція базових компонентів в художньо-мовленнєву та ігрову діяльність дітей. Під час проведення логоритмічних занять педагогу доцільно застосовувати методи біоенергопластики, що передбачають синхронізовану взаємодію рук та артикуляційного апарату. Згідно з результатами досліджень, пластичні, розкуті та вільні рухи тіла, зокрема синхронні рухи рук та язика, сприяють оптимізації природного розподілу біоенергії в організмі. Це позитивно впливає на активізацію когнітивних процесів у дітей, розвиток координації рухів і дрібної моторики. Однією зі значних переваг використання біоенергопластики в процесі автоматизації є те, що дитина, зосереджуючись на точності виконання рухів рук, водночас здійснює артикуляцію звуків у вільному, спонтанному мовленні, що сприяє розвитку відчуття ритму [10].

Першим компонентом логоритмічної системи є рухова активність, що охоплює широкий спектр рухових елементів. До них належать:

- основні види рухів (ходьба, біг, стрибки, балансування тощо);
- комплекс ритміко-гімнастичних вправ, інтегрованих із музично-ритмічним вихованням (стройові, загальнорозвивальні, гімнастичні та акробатичні вправи);
- хореографічні елементи (класичні, сучасні, народні танці);
- спеціалізовані вправи, спрямовані на розвиток артикуляційного апарату, фонематичного сприйняття, дихальної функції та дрібної моторики (включно з елементами біоенергопластики

та алфавітної гімнастики), що створюють функціональну базу для розвитку мовленнєвої діяльності дитини.

Другим важливим компонентом логоритмічної системи є слово. У межах занять передбачається використання різноманітних мовленнєвих технік, зокрема: артикуляція спеціально дібраних речитативів, виконання пісенного матеріалу під фонограму, диференційована артикуляція фонем (звукова гімнастика). Вербальний компонент, особливо у віршованій формі, у поєднанні з руховою активністю, сприяє не лише оптимізації артикуляційних навичок, а й покращенню рухової координації, оскільки ритмічна структура віршованого тексту сприяє синхронізації кінетичних дій.

Третім, не менш значущим компонентом логоритмічної системи, виступає музика. Рухова активність, що корелює з музичними структурами, зокрема, з їхніми темпоральними, динамічними та артикуляційними характеристиками, є фундаментальним підґрунтям для розвитку відчуття ритму та кінестетичних здібностей дітей. Музичний супровід сприяє формуванню гармонійної та координованої рухової діяльності, даючи дітям змогу вільно, естетично та точно виконувати рухові завдання. У структурі логоритмічної системи сюжет може функціонувати як додатковий, однак концептуально вагомий компонент, актуалізація якого пов'язана з інтеграцією ігрової методології в освітній простір дошкільного дитинства. Домінантний вплив на когнітивний розвиток старших дошкільників має ігрова діяльність, зокрема сюжетно-рольова гра, що є природною формою пізнання дитиною навколишнього світу.

Емпіричний досвід реалізації логоритмічного впливу в контексті дистанційної освіти вимагає поглибленого розуміння природи психомоторики як фундаменту для розвитку обдарованої дитини. Систематизація результатів власної педагогічної діяльності та емпіричні спостереження дають підстави стверджувати, що успішність такого розвитку в умовах онлайн-взаємодії безпосередньо залежить від методологічно вивіреної структури заняття, що вибудовується як цілісна динамічна система.

Підготовча частина логоритмічного заняття в умовах дистанційного навчання постає як критично важливий етап формування психофізіологічної готовності обдарованої дитини до сприйняття складного ритмічного контенту. Її першочерговим завданням є не просто формальний початок заняття, а створення стійкого цифрового «містка» крізь екран монітора, що дає змогу організувати дитячий колектив і перефокусувати його увагу з домашніх подразників на освітню діяльність. На цьому етапі особливе значення мають вступні вправи на марширування, які не лише задають чіткий метричний пульс для всього організму, а й готують руховий апарат до подальшої активності. Використання спеціалізованих завдань на активізацію уваги дає змогу дитині миттєво включитися в процес, створюючи необхідний нейродинамічний фундамент для переходу до більш складних когнітивних навантажень.

Основна частина заняття виконує роль структурно-змістового центру, у межах якого здійснюється реалізація комплексних розвивальних завдань, спрямованих на розкриття та актуалізацію музичної обдарованості вихованця. Цей блок має виражений поліфункціональний характер і вимагає залучення широкого спектру методичних засобів, адаптованих до когнітивного профілю сучасних дітей. Зокрема спеціальні логоритмічні вправи спрямовуються на безпосереднє вдосконалення відчуття темпу та складного ритмічного малюнка через філігранну координацію великої та дрібної моторики. Це логічно доповнюється мовно-руховими іграми, що ґрунтуються на глибокому синтезі слова та руху, забезпечуючи формування ритмічних структур у неразривній єдності з правильним мовленнєвим диханням [10].

Розвиток вокальних здібностей у межах основної частини заняття реалізується через розпінування мелодій із варіативним звуковисотним рухом, що зміцнює музичний слух і готує голос до вокального музикування. Використання караоке-технологій під фонограму в дистанційному форматі слугує потужним стимулом для інтерналізації музичного пульсу, де дитина вчиться поєднувати інтонаційну чистоту з відтворенням ритмічного супроводу, синхронізуючи власний внутрішній ритм із заданим еталоном. Інструментальне музикування в межах логоритмічного

впливу охоплює не лише опанування металофона та ксилофона як базових мелодійних інструментів для формування звуковисотного слуху, а й активне залучення широкої палітри ударно-шумових інструментів (трикутників, маракасів, кастаньєт і бубнів). Це дає змогу дитині відшліфувати метричну точність та розвивати дрібну моторику через різні способи звуковидобування. Експериментування з тембровим забарвленням не лише клавішних і мелодійних ударних інструментів, а й саморобних шумових інструментів (що є надзвичайно актуальним для дистанційного формату) активізує глибокі структури головного мозку, стимулює нейропластичність і вчить дітей диференціювати найтонші динамічні й артикуляційні нюанси. Психомоторна активність на цьому етапі природно трансформується в танцювальні етюди та ігрово-гімнастику, яка через пластику та творчі рухові вправи допомагає знімати м'язову напругу. Це є критично важливим для художнього втілення музичного образу, даючи обдарованій дитині змогу розвинути тілесну виразність навіть за умов віртуальної взаємодії.

В основній частині заняття відбувається інтенсифікація перцептивної діяльності завдяки аналітичному опрацюванню музичних творів різних жанрів, що постає важливим чинником формування витонченого естетичного смаку. Подальша візуалізація музичних емоцій через малювання надає можливість дитині виразити власні переживання в конкретних художніх формах, що сприяє розвитку цілісного світосприйняття. Творчий компонент логоритмічної діяльності найбільш повно реалізується в імпровізаційній практиці та роботі над казками-шумівками, що в онлайн-режимі виявляє високу ефективність у стимулюванні образного мислення дітей [10]. Завершальним акцентом основної частини стають колективні форми роботи, які навіть у дистанційному освітньому просторі сприяють розвитку ансамблевого почуття через груповий спів і залучення до віртуального оркестру. Зазначений підхід забезпечує усвідомлення дитиною ролі власної партії в ансамблі та формує навички узгодженого музичного співіснування в єдиному сонорному полі, де кожен звук виконує структуроутворювальну функцію в межах цілісної акустичної системи.

Заклучна частина забезпечує необхідний етап психофізіологічної стабілізації та гармонійного переходу від інтенсивної активності до стану спокою. Вона охоплює вправи на релаксацію та цілеспрямоване відновлення дихання, що дає змогу ефективно стабілізувати серцевий ритм та емоційний фон після значного когнітивного та фізичного навантаження. Завершується заняття підбиттям підсумків, рефлексією здобутого досвіду та традиційним музичним прощанням, що постає ритуальною практикою, спрямованою на зміцнення позитивної мотивації та психологічного комфорту дитини для подальшої участі в освітньому процесі [10].

Реалізація цієї структури в дистанційному форматі детермінується дотриманням комплексу специфічних педагогічних умов. Зазначені умови корелюють із когнітивним профілем представників покоління Альфа, забезпечуючи високу результативність навчання через органічні для них цифрові канали сприйняття інформації. Першочергове значення має врахування динаміки уваги дошкільника: найбільш складні завдання варто пропонувати на початку заняття, поки ресурс не виснажений екраном. Інтегративний підхід передбачає, що вправи на регуляцію м'язового тону мають наскрізно проходити крізь усі частини заняття. Паралельно актуалізується роль систематичного моніторингу стану дітей через засоби відеозв'язку для миттєвого реагування на ознаки втоми. Окремим викликом виступає якість аудіоматеріалу; для коректного сприйняття ритму в цифровому просторі необхідно використовувати репертуар з акцентованою та чіткою ритмічною структурою. Цілісність впливу забезпечується через глибоку диференціацію та ігрову домінанту, що створює природне середовище для засвоєння ритмічних малюнків в єдності з мовленнєвим диханням.

Висновки. Здійснене дослідження підтверджує, що синтез музики, слова та руху в межах логоритміки є високоефективним інструментарієм для стимуляції нейродинамічних процесів і реалізації потенціалу музично обдарованих вихованців. Було встановлено, що попри відсутність прямого фізичного контакту, специфічна ігрова природа логоритміки та чітка структурованість занять дають змогу підтримувати високий рівень емоційної залученості дітей у дистанційному

режимі. Перспективи подальших розвідок ми вбачаємо в розробленні спеціалізованих інтерактивних цифрових посібників і мобільних застосунків, орієнтованих на автономне вдосконалення логоритмічних навичок дитини через механізми гейміфікації. Також актуальним є створення методичних рекомендацій для батьків щодо підтримки музично-ритмічного середовища в домашніх умовах, що підсилить ефект від професійної взаємодії з педагогом.

Використані літературні джерела

1. Jaques-Dalcroze E. Rhythm, Music and Education. London. 1921. 405 p. DOI: <https://doi.org/10.1177/002205742109401204>
2. Вишпінська Я. Теорія і методика музичного виховання дітей дошкільного віку: навч.-метод. посіб. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. 2020. 288 с.
3. Лісовська Т. А. Теорія і методика музичного виховання: навч.-метод. посіб. Миколаїв: Румянцева Г. В. 2022. 330 с.
4. Сараєва І. Мистецькі види діяльності в просторі дошкільного дитинства. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки*. 2020. Вип. 3. С. 118–126. DOI: [10.31494/2412-9208-2020-1-3-118-126](https://doi.org/10.31494/2412-9208-2020-1-3-118-126)
5. Panasiuk A. Theoretical analysis of the issue of developing musical abilities. *Psychology of Personality*. 2024. Vol. 3. No. 2. P. 52–59. DOI: [https://doi.org/10.31652/2786-6033-2024-3\(2\)-52-59](https://doi.org/10.31652/2786-6033-2024-3(2)-52-59)
6. Шостак О. Логоритміка як засіб корекції ЗНМ у молодших школярів. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2022. Вип. 52. Т. 3. С. 255–259. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/52-3-38>
7. Рібцун Ю. В., Майчук О. Є. Логоритміка як засіб діагностики заїкання в дітей дошкільного віку. *Педагогічні науки: теорія та практика*. 2024. № 1. С. 34–43. DOI: <https://doi.org/10.26661/2786-5622-2024-1-05>
8. Федорович Л. О., Чубенко О. В. Логопедична робота з дітьми із фонетико-фонематичними порушеннями мовлення: завдання, вправи, ігри: навч.-метод. посіб. Запоріжжя: ТОВ «ЛПІС» ЛТД. 2018. 304 с.
9. Кучерак І. В. Логоритмічні вправи у системі розвитку просодики мовлення дошкільників із псевдобульбарною дизартрією на онлайн-заняттях. *Педагогічні науки: теорія та практика*. 2024. № 2. С. 39–41. DOI: <https://doi.org/10.26661/2786-5622-2024-2-05>
10. Конспект лекцій до дисципліни «Логоритміка» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта, додаткової спеціальності 016 Логопедія. Одеса, 2021. 61 с. Режим доступу: <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/12444/1/%D0%9B%D0%9E%D0%93%D0%9E%D0%A0%D0%98%D0%A2%D0%9C%D0%86%D0%9A%D0%90%D0%9C%D0%95%D0%A2%D0%9E%D0%94%D0%98%D0%A7%D0%9A%D0%90%D0%20%281%29.pdf>.

References

1. Jaques-Dalcroze, E. (1921). Rhythm, music and education. London. 405 p. DOI: <https://doi.org/10.1177/002205742109401204>.
2. Vyshpinska, Ya. (2020). Teoriia i metodyka muzychnoho vykhovannia ditei doshkilnoho viku [Theory and methods of musical education of preschool children]. Chernivtsi. 288 p. [in Ukrainian].
3. Lisovska, T. A. (2022). Teoriia i metodyka muzychnoho vykhovannia [Theory and methods of musical education]. Mykolaiv. 330 p. [in Ukrainian].
4. Saraieva, I. (2020). Mystetski vydy diialnosti v prostori doshkilnoho dytynstva [Artistic activities in the space of preschool childhood]. Berdiansk. 9 p. *Naukovi zapysky Berdianskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu. Serii: Pedahohichni nauky – Scientific Notes of Berdiansk State Pedagogical University. Series: Pedagogical Sciences*, (3), 118–126. DOI: <https://doi.org/10.31494/2412-9208-2020-1-3-118-126>. [in Ukrainian].
5. Panasiuk, A. (2024). Theoretical analysis of the issue of developing musical abilities. Vinnytsia. 8 p. *Psychology of Personality*, 3(2), 52–59. DOI: [https://doi.org/10.31652/2786-6033-2024-3\(2\)-52-59](https://doi.org/10.31652/2786-6033-2024-3(2)-52-59).
6. Shostak, O. (2022). Lohorytmika yak zasib korektsii ZNM u molodshykh shkoliariv [Logorhythmics as a means of correcting general speech underdevelopment in primary school students]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk – Current Issues of the Humanities*, 52(3), 255–259. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/52-3-38>. [in Ukrainian].

7. Ribtsun, Yu. V., & Maichuk, O. Ye. (2024). Lohorytmika yak zasib diahnostyky zaikannia v ditei doshkilnoho viku [Logorhythmics as a means of diagnosing stuttering in preschool children]. *Pedahohichni nauky: teoriia ta praktyka — Pedagogical Sciences: Theory and Practice*, (1), 34-43. DOI: <https://doi.org/10.26661/2786-5622-2024-1-05>. [in Ukrainian].
8. Fedorovych, L. O., & Chubenko, O. V. (2018). Lohopedychna robota z ditmy iz fonetyko-fonematychnymy porushenniamy movlennia: zavdannia, vpravy, ihry [Speech therapy work with children with phonetic and phonemic speech disorders: tasks, exercises, games]. *Zaporizhzhia*. 304 p. [in Ukrainian].
9. Kucherak, I. V. (2024). Lohorytmichni vpravy u systemi rozvytku prosodyky movlennia doshkilnykiv iz psevdobulbarnoio dyzartriieiu na onlain-zaniattiakh [Logorhythmic exercises in the system of developing the prosody of speech of preschool children with pseudobulbar dysarthria in online classes]. *Pedahohichni nauky: teoriia ta praktyka — Pedagogical Sciences: Theory and Practice*, (2), 39-41. DOI: <https://doi.org/10.26661/2786-5622-2024-2-05>. [in Ukrainian].
10. Konspekt lektsii do dystsypliny "Lohorytmika" dlia zdobuvachiv pershoho (bakalavrekoho) rivnia vyshchoi osvity spetsialnosti 012 Doshkilna osvita, dodatkovoi spetsialnosti 016 Lohopediia [Lecture notes for the discipline "Logorhythmics" for students of the first (bachelor's) level of higher education specialty 012 Preschool education, additional specialty 016 Speech therapy]. (2021). Odesa. 61 p. Retrieved from: <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/12444/1/%D0%9B%D0%9E%D0%93%D0%9E%D0%A0%D0%98%D0%A2%D0%9C%D0%86%D0%9A%D0%90%20%D0%9C%D0%95%D0%A2%D0%9E%D0%94%D0%98%D0%A7%D0%9A%D0%90%20%281%29.pdf>. [in Ukrainian].

Прийнято 18 лютого 2026 року.

Затверджено 13 березня 2026 року.

Опубліковано 31 травня 2026 року.

Матеріал ліцензується на умовах міжнародної ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0).